

ligefremme Indtægter af sit Forbegods, og det er en tilstrækkelig bekendt Erfaring, at i lange Perioder er det ikke de contante Penge, men den faste Eiendom, som bevarer sin virkelige Værdi, d. v. s. den Værdi, som staaer i det rette Forhold til den Stigning, som gaaer igjennem alle Fornødenheder. Nu siger man paa eengang, at der er opsamlet Nof ved Sorø Akademi af det i en Arrække gjemte Overskud, og at nu er det Tidspunkt kommet, hvor man skal gjøre nogen Anvendelse deraf. Dersom dette er gaaet fremad i de to sidste Regnskabsaar, som jeg ikke har kunnet skaffe mig Oplysning om, paa samme Maade som hidtil, og dersom alle de Bevillinger, som nu ere opførte paa Sorø Akademis Budget til fremmede Diemed, her blive vedtagne, saa ville vi komme til, at Sorø Akademi ved Udløbet af det Finantsaar, der varer til den 31te Marts 1866, i Løbet af 18 Aar vil have udredet 1 Million til fremmede Diemed. Og hvad ligger der bagved dette? Der ligger en lang Periode, hvori Sorø Akademi efter Bestemmelse af de da eneraadige Konger har udredet anseelige Summer til forskjellige Diemed. Det er af den ærede Ordfører blevet omtalt, at det lærde Skolevæsen staaer i en saakaldet rentefri Gjæld til Sorø Akademi paa 116,000 Rb.; denne Gjæld ligger efter Oplysninger, jeg idag har faaet, forud for 1848. Jeg erindrer, at der i Aarhundredets Begyndelse af Sorø Akademi er udredet 200,000 Rb., deriblandt Noget til Frue Kirke og rimeligviis endeel til Oprettelsen af Universitetet i Christiania. De Herrer vide Alle, at en Deel af den Capitalformue, som Sorø Akademi besidder, er laant ud til det kongelige Theater, laant ud under Former, der bringe det til at see ud, som om dette var en sikker Prioritet, der skulde indbringe sin faste Rente og et bestemt Afdrag, men tillige paa en saadan Maade, at Theatret netop gennem dette Gjældsforhold til Sorø Akademi er kommet ind i en hyderligere Forretning med dette, der har antaget saa betænkelige Dimensioner, at det ærede Finantsudvalg har anseet sig for-

pligtet til at neblægge Indsigelse imod, at dette Forhold fortsættes. Der have vi allerede af den Capitalformue, som Sorø Akademi eier, omtrent 300,000 Rb. eller maaskee nærmere 350,000 Rb., der staae uden Sikkerhed hos Theatret og uden Rente hos det lærde Skolevæsen. Nu gaaer man et Skridt videre, nu etablerer man uden Videre den Maxime, at Sorø Akademis Overskud for Fremtiden skal anvendes til Rettelse af Statskassens Byrder i Almindelighed. Det er ikke ganske klart, hvorledes man skal forstaae Udvalgets Udtalelse under § 10 Nr. 1, man kan ikke aldeles tydeligt see, i hvilket Forhold Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet staaer til Udvalget, og hvorvidt deres Anskuelser om dette Punkt falde aldeles sammen. Der staaer, at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet efter Samraad med Finantsministeren har ønsket at anvende Sorø Akademis Overskud deels som Bidrag til Kunst og Videnskaber i Almindelighed, deels til Dækning af det lærde Skolevæsens Underbalance. Heri er endnu ikke strengt taget udtalt nogetsomhelst Princip, det er kun en Fortsættelse af den hele Fremgangsmaade, man har fulgt siden 1848. Man har idelig lidt efter lidt lagt Mere paa de Poster, hvormed man bebyrdede Sorø Akademi, og man har i Aar kunnet gjøre det i et noget videre Omfang med disse 2 Poster, nemlig 11,300 Rb. og 36,800 Rb., uden at der derved var gaaet løs paa et Princip, men saa gaaer man videre i Betænkningen og siger: „Udvalget har ikkun troet at kunne tiltræde det til Conto. VI stillede Forslag, men har forøvrigt ligesaa lidt som Ministeren nogen Betænkning ved at anvende Overskuddet til Rettelse af Statskassens Byrder.“ Der udtales Principet, og det paa en saadan Maade, at man ikke tydeligt kan see, om det er Udvalget, der skyder dette Princip i den ærede Ministers Sko, eller om han virkelig vedkjender sig dette selv, og om han i sine Meddelelser til Udvalget har udtalt sig paa en saadan Maade, at Udvalget var berettiget til at erklære, at dette og Ministeren vare enige